

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-utca SIMON és Kuna József ut
kereskedésével szemben.

HIRDETMÉNYEK.

Előzetési pénsek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szerkesztéséről és a
minden külső munkáról intézkedések.

Érmentelen levelek csak ismert közérdekű
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előzetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre
postán küldve

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.

Hirdetési díj:

01-hasábospétisors egyezsere beiktatásáért 50 kr.
B-lyngdíj minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyilttér 4 hasábospétisorsért 20 kr.

Hirdetést vagy reklamot magában foglaló
ajdonság sora 50 krajcsár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Szombat Julius 27.

147. szám.

Mi lesz a zónából?

(T.) Mivel hogy rá érünk, beszél-
gessünk a zónáról, ez talán még fontos-
sabb momentum a közönség érdekére
nézve mint a temesvári lutri esete. —
Amennyiben pedig a zóna leendő hatá-
sáról is igen eltérők a vélemények, ke-
gyes engedelemmel mi is elmondjuk a
magunkét:

Igen jó dolog az, hogy ezentul ol-
csóbb árakért utazhatunk, de még jobb
dolog lenne, ha még olcsóbb árakért
utazhatnánk. Ez a mostani árleszállítás
is valami, de azok után a hírek után,
melyeket a lapok a zóna eszme felmerül-
lésével világgá bocsátottak, nagyon is
lelítették a közönség véréit, amennyiben
ma már, biztos, hogy ama világgá bocsá-
tott híreknek, nem igaz ám a fele sem.
Az a családapa tehát, ki augusztusban
minden pereputyostól Budapestre akart
vasutazni, ma már detto leszállította a
menetrendet leszállt reményességének ará-
nyában és még csak nem is másod ma-
gával, hanem másodfél magával teszi meg
a kezdetben nagy reményekre jogosító
utat.

Hanem hát átmeneti fél és félszeg
rendszernek így is jól van. Majd meg-
mutatja ez, hogy mit lehetne nyerni, ha
még olcsóbb lenne a személyszállítás, és
még drágább lenne az utipodványás, hogy
ez a kettő éppen egy kiegyenlítő egy-
más, mint kifogja egyenlítőni jelenleg.
Ámde lassan menj, tovább érsz. Nem
lehet ajtóstól rohanni a házba, s megér-
demli Baross, hogy már ezért a reform-
ért is, mely csak kezdetnek ígérkezik,
levegűk előtte a kalapot. A ki á-t mond,
annak többnyire b-ét is kell mondania, s
nekünk erős hitünk, hogy ez a kezdemé-
nyezés csak fél út, melyen megállni nem
lehet. Be fog bizonyulni, hogy megkét-
szerezi vagy háromszorozza a forgalmat

már ez is, és hogy a még olcsóbb tarifa
meg fogja hatszorozni vagy tizszerezni.

Nem áll ám az a beszéd sem, hogy
aki eddig nem utazott, ezután sem fog
utazni. Én magam több családot ismerek,
melynek egyik tagja keleten, a másik
nyugaton lakik, s ha egyiknél vagyok
az egyik, ha a másiknál vagyok a más-
sik beszél: Bizony régen nem láttam
már az öregeket Bizony régen nem lát-
tam már a fiamat vagy a leányomat.
Meg látogatnám őket gyakrabban, ha nem
kerülne anyiba az utazás. Hát ezek bi-
zonyynyal nem azért nem utaznak most,
mert különben sem utaznának, hanem igen
is, mert sokalják a költséget. Van pedig
ilyen számtalan.

Még több, még számosabb azoknak
a száma, kik még soha nem látták a
fővárost, mert a szegényembernek egy
garas is pénz. Nos hát most ezek közül
is fog akadni már, aki rászánja fejét az
utazásra. És akadna tizszer annyi, és
akadni fog tizszer annyi, ha a tarifa még
olcsóbb leendő. Azok pedig, kik üzleti
dolgokban utaznak, kisebb üzletért is
elrándulnak az illető helyre, míg ma,
csak is nagyobb szabású üzletek sarkal-
ják az embert utazásra. Hogy tehát a
zóna, a személyforgalmat még így is meg-
fogja kétszerezni vagy háromszorozni,
arra fogadást lehetne tenni, mint bizo-
nyosra.

Az is igaz, hogy a még nagyobb
árleszállítás annyira emelte volna a for-
galmat, hogy a jelenlegi kocskiszlet
nem lett volna elegendő. Már is töpren-
kedik az utazók egy része, hogy mi lesz
a második és első helyekkel. A harmadik
osztályból egy harmad a második
helyre fog vonulni már is, ezek pedig a
második osztályból az utasok jó részét
első helyre fogják szorítani. Ez ugyan
még nem lenne baj, ámde hova fognak
menekülni a magukat elkülöníteni igyekvő,

mostani első osztályosok, kik sokkal na-
gyobb hatalmat képviselnek, mintsem,
hogy őket figyelmen kívül lehetne hagyni.
És ezek a körülmények csak hamar kény-
szeríteni fogják a vasuti igazgatókat,
hogy egy negyedik osztályt is életbe
léptessenek, ami ugyan sok helyen volt
már, de bezúnttették.

Szóval, ezek a most életbe léptetett
rendszerbe csak is ideiglenesek lehet-
nek, s az újabbak, a javítók és kiegészítők,
rohamosan fogják egymást követni.
Sokan azt hiszik, hogy az sem marad
meg, hanem a régit hozzák vissza, míg mi,
ellenkezően, abban a reményben vagyunk,
hogy ezt az árleendést újabb árle-
endések fogják követni — majd idővel.

Ki a trónörökös? A Pol. Corr. merő kol- holmánynak nyilvánítja azt a régebben már megozafolt, ismét fölmerült hírt, mintha Pe- rencz Ferdinánd főherceg trónörökössé pro- klamáltatnék, mert Károly Lajos főherceg le- mondott a trónöröklésről.

Rendkívüli előléptetések a honvédségnél.

A király születése napján, hír szerint rend-
kívüli előléptetések lesznek az új szervezés
alkalmából. A jövőben mind a lovasságnál,
mind a gyalogságnál lesznek lovasszadosok,
kik őrnagy fizetést huznak, de az őrnagy
rangot mindaddig meg nem kapják, míg az
ugyanazon ranggal bíró hadsergebeli lovas
szadosok őrnagyká elő nem lépnek.

Külföld.

Boulangier ellen a köztársaság főügyésze

egy második vádlólevelet is készít. Ez a vád-
levél a hadügyminisztérium alá elküldött
megvesztegetésekről és a hadügyminisztérium
pénzeinek elikkasztásáról szól. E vád felett
a haditörvényszék lesz hivatala itélni.

Olaszország. A Correspondent de l'Est

féntartással azt a római hírt közli, hogy az
olasz hadügyminisztérium az olasz vöröske-
reszt-egylét különböző bizottságaihoz bizalmis
körlevelet intézett, a melyben felszólítja, hogy

Muki, — azért nem házasodnám bele holmi
hentes családba.

A nem nemes származású hivataltársak, a
kiknek lelkiismeretét holmi hentes, szabó vagy
csizmadia-féle rokanságok terhelik, melyen
hallgatnak. Az ember nem örömszt találja ki,
hogy nincs családja. Aztán tekintetbe ve-
endő a hivatal méltósága is. Az állam tiszt-
viselői az oszlopok, melyeken nyugszik a nem-
zeti lét s az egész társadalmi rend.

És ez sok szegény, ütött-kopott, inség-
gel küzködő ember érzi, mint dagadnak hor-
padt melleik s mint emelkedik önértükük.

Nem egy van ugyan köztük, a ki már
ezerszer megbánta, hogy nem lett szintén
csizmadia vagy hentes és nincs egyetlenegy
sem, a ki sorsával meg volna elégedve; —
hanem azért mindnyájukat áthatja annak a
magasztos tudata — hogy magyar királyi
tisztviselők.

— Még három dezi vöröset, — hangzik
büszkén innen is, onnan is, az asztal külön-
böző részeiről.

A jobbomduak, a kiknek Isten tudja
hogyan, még a hónap közepén tul is van
pénzük, szálamit rendelnek a vörös borhoz.
De azt a luxust nem mindenki engedheti
meg magának. Egy kis adag liptai turó, az
teljesen elég s nem fekszi meg egy az ember
gyomrára; — sőt egy sósikfi magában is
megjárja.

Ifj. Molnár Károly sem szokott többet
elfogyasztani, csak egy sósikfi rendszeren,
éppen mint a boldogult apja. De most már
régóta nem látták a „három kapás“-nál. Hja,
már felebb kapaszkodik, méltóságos urak a
leányát veszi el, derogál már neki a „három
kapás“.

Atyjának egy régi jó barátja meg is
szólítja az utczán, a mint találkoznak:

— Ejnye be kényesek lettünk, öcsém,
mióta völegények vagyunk.
A fiatal ember elpirult és hallgatott.
Eszébe jutott, hogy még nem régen egy má-

a sebesültszállító csapatokat lehető gyors-
sággal a hadilábra állításnak megfelelően
felszereljük.

A Törökországnak a közép-európai hár-
mas szövetséghez való csatlakozásáról szóló
hírek záfolatánul szolgál a Times-nak az a
távirata, mely szerint a porta köriratot inté-
zett a külföldön levő diplomáciai képviselői-
hez, melyben kijelenti, hogy nem tért el
semmitől eddig követett semleges magatar-
tásától és jövőben sem szándékozik ezt tenni.
A Times levelezője hozzát teszi, hogy itt az
oroszlósszó éreztette hatását s kétségtelen,
hogy Törökország nem fog semleges marad-
hatni egy nagy európai háboru esetén, bár-
mint állítsa is a porta, hogy a semlegességet
tartja szem előtt.

A dalárda erdélyi körutjából.

Nagy-Enyed, jul. 23.

Kocsárdról Maros-Ujvárra külön vonat
vitt bennünket. Ujvár tisztán bányaváros.
Mikor közelgünk a bányamelletti nagy gáton,
ugyancsak durrognak a mozsarak. Hanem
egy kissé fátolyozott hangon, úgy hogy a
közben ki se tekintő Rácz Károly minden
lövés után felsohajt, hogy „no, megint keve-
sebb egy fazékkal!“

A vonat egész az új — Stefánia —
akna torkolatáig visz bennünket. Leszállunk
nagy üdvözlő zaj között. Beszédrel a fiatal
református pap fogad bennünket (menten meg-
ismertem a magyar ruháról, meg a predi-
kálásáról.)

Részünkről az elnök köszöni meg a szi-
vélyes fogadtatást s azonnal belevágunk a
programm első számába, vagyis hozzáfogunk
a bánya megtekintéséhez.

Két súlyosztó hid takarit el bennünket
a szép világról. Le a föld alá 80 méternyire.

Szívem összeszorul, mikor az ingó hidra
lépek, hanem még jobban a kezem, a mivel
a rudba megfogózkodom. Szállunk, szállunk
lefelé a sötétben. A kísérő kalauz lámpája
kialszik. Hanem helyette, távoli tompa mo-
rajjal kiteszenek már a trombiták recsegései.
Ódalent a Rákóczi szől. S ki félne még, mi-
kor ezeket a hangokat hallja?

Végre szilárd talajra ütődik a hid, ki-
lépve, gyökeret ver lábunk az ámulattól.

Egy 300 méter hosszú, 50 méter széles
és 30 méter magas roppant sötétségom kar-
zatán állunk. Ódalent elszórtan 28 villany-

sik leánnyal faggatták az öreg urak. Némelyik
emlékezteti is rá:

— Hamar cserélünk mennyasszonyt, —
öcsém.

Néha hebeg arra valamit Molnár Károly
de nem igen érthető, néha csak fanyar mo-
solyból vagy egy sóhajtaból áll felelete. Mit
mondjon? Hogyan magyarázza meg, mily er-
kölcsei kényszer hatalma alatt kellett meg-
gönyödnie s a meggátolhatlan eseményeknek
mily láncolata sodorta őt magával?

Szücs Klárinak próbálta azt egyszer ki-
magyarázni; de a tüzől pattant leány felbe-
szakította:

— Hagyja el, nem kell oda több magya-
rázat, csak annyi, hogy ön haszontalan pi-
pogya ember.

Lehet, hogy a leánynak igaza van, le-
het hogy ő csakugyan haszontalan, pipogya
ember; maga is úgy érzi, hogy az; de mit
tehetett, mikor anyja ott a sárnál, a hová a
három koporsót leeresztették, megfogta a le-
roskadat Zarándy Bella kezét s odatette az ő
kezébe:

— Szeressétek egymást!

Öt országon át.

— A Turin-párisi kirándulás. —

II.

Apróságok a kirándulókról.

A helyett, hogy rendszeres utelirás alak-
jában folytatódnai eimondani valómat a Turin
párisi kirándulásról, összevissza fogok elbe-
szélni egy-egy tárca keretében valamit a
845 magyarról, a Kossuth Lajos látogatásról
az Eiffel toronyról, a színházakról stb. Mert
egyik-másik tárgy fellép az alkalmosság
igényeivel is. Így akármerre járok mindenütt
arról kérdézősködnék tölem, hogy igaz-e, hogy
a magyarok tolettete, szerénység, tartózkodás
intelligencia tekintetében néhol nem a leg-
mintaszerűbb képet nyújtották? Erdekes erre
megfelelni már csak azért is, mert sok ap-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárcaja.

A hivatal.

Regény.

Írta: Vértesi Arnold

(Folytatás.)

(22)

Ervin olyan hivatalt kap, a melyhez
soha sem jutott volna. Ezenhatszáz forint
fizetés, négyszáz forint lakáspénz. A miniszter
határozott kívánsága; de kell bizonyítani, hogy
az állam még gyermekeiben is megjutalmazza
az érdemes férfiakat. Senki sem meri fölvilá-
gosítani ő excellenciáját, hogy ez a fiatal em-
ber nem valami dícséretes bizonyítványokkal
díszelhetik előbbi helyeiről, a hol alkal-
mazva volt.

Az életben maradt leánnyól nehezebb
gondoskodni; ő excellenciája azonban erre is
kiterjeszti figyelmét. Nagy meglepetésére
szolgál, hogy mint hallja, a leány már félíg-
meddig mennyasszony. A gyászba öltözött
furesa öreg anyóka, a ki a leányt gondvise-
lése alá vette, ez a hü és kegyeletos, naiv és
együgyű lélek, a ki oly járattan a világ dol-
gaiban, mint valami gyermek, nagyon meg-
tetszik a miniszternek.

Ő excellenciája érdeklődve hallgatja a
furesa öregasszony elbádsását s közbe-közbe
elmosolyodik. A fiatal ember magaviseletét
igen dícséretreméltónak tartja ő excellen-
ciája:

— Szép, igazán szép. Ritkaság a mai
világban, hogy valaki egy fillér nélkül elve-
gyen egy leányt.

Ő excellenciája megígéri, hogy gondja
lesz a fiatal emberre.

— Egy pár év múlva számtanácsos lesz,
zugalódnak az öreg számtánszék, a kik tud-
ják, hogy ha ők száz évig élnek, még sem
lenne belőlük soha számtanácsos.

Az elégedetlenség zelleme, mint valami
láthatatlan kobold, ide oda repked, a „három

kapás“ alacsony, dohányfüstös extra szobájá-
ban, ingerkedik az öreg hivatalnokokkal, sze-
mük közé vigyorog, számarfölköt csinál nekik
s a füleikbe kiabálja: Látjátok, ti semmire se
tudtok menni, az a Molnár Károly pedig
még gyerek hozzátok képest és már első osz-
tályú számtánszék!

— Hja, a protekció! — duzzognak a
vén hivatalnokok. — Könyű a protek-
cióval!

Csak a hosszú asztal felső végén Bunkó
Elek csinosorgatja megvetőleg a vastag, husos
ajkait:

— Na hiszen nagy szerencse, hogy egy
fokkal feljebb jutott a számar-lajtorján! Ha
esze lett volna annak a fiatal embernek, hát
elvette volna a gazdag hentes leányát, nem
ez a száraz csoroszlyát, akinek a gögőjén ki-
vül semmi egyéb hozományja nincs az isten-
adtnak.

Bunkó Elek haragosan fölhatja a három
dezi vöröset egyszerre. Hej! csak az Uristen
neki adna még egyszer szerencsét. Ó tudná,
hogy mit csináljon. Ó nem eresztene ki a ke-
zei közül egy pénzes leányt. Mert a pénz a
hatalom, a pénz a becsület, a pénz minden a
világban. Ha neki pénze lett volna, hát nem
nyomorogna most ebben a rongyos kis hiva-
talban, hanem régóta képviselő volna, főispán
volna, talán miniszter is volna.

Hegyesen kipödrött bajusza szuróra áll,
mintha fel akarna öklelni mindenkit, a ki el-
lentmondani mer. Ne is igen próbálja valaki,
mert a betyke, nagyszájú ember mindjárt le-
torkolja.

Hanem azért Szentgyörgyi Muki, a ki
maga is gavallér uri ember volt hajdan, a hi-
res négyes fogatait még ma is emlegetik egész
Szatmár vármegyében, megpróbálja:

— Már hiszen, pajtikám, a pénz is szép
dolog, de a familia, pajtikám, a név, mégis
csak az teszi az embert.

— Na hiszen, sokra mentél a neveddel,
— vág vissza Bunkó Elek.

— Mindegy, — morog Szentgyörgyi

lámpa küzd a homályjal. Az ártatlan karzaton szól valahol a Rákóczi s a vizhangos teremben mint egy óriási orgona mély, nehéz akkordjai szállnak szét a hangok. Etelemben kevésszer éreztem még magam oly közel az éghez, mint itt, messze, messze lent a föld alatt. Micsoda titáni harc folyhatott idelelt az ember és a föld között, míg itt ez ezer-egyedj esodás, rajtott palotái létrejöttek?

De elmélni nincs időnk. Hosszu, körbe folyó léposon leszünk az akna fenekére. A távoli sarokból dogra készülő munkásokat imádsága hallatszik mély elnyújtott, vissza vissza verődő hangokon. Ezek a hangok leemelik fejünkről a kalapot s imádságra kulcsolják kezünket.

Három hosszú sorban 40 ember áll fel, sőt-jött fejszével s kezdődik a munka. A félig meztelen alakok kezében ütetre csattognak a fészék, a hang mindgyere tompábbra válik míg nem egy hosszú sógerenda válik ki a kemény talajból.

Alulról nézve még káprázatosabb az óriás terem képe, a fűt körbefutó karzatokkal. A sálfalak a legszebb fényű sátrózást mutatják mindenütt. Mintha gondos művészi kéz munkája látszana meg rajtuk.

Az igazgató kedélyes adomát mond el az egyszerű bécsi kisasszonyról, a ki bámulva csapta itt össze kezét, hogy „én édes Istenem, micsoda óriási munkába kerülhetett ezt ilyen gyönyörűen kifejezni!”

Tovább menve, egy roppant karzaton vagyunk, itt találunk rá a zenekarra. Ez a „táncszerelem”. Az egyik sarokban sörrel, borral, pogácsával vendégek bennünket s egy sorog asszony, leány vegyül a terep közepé (a bányatisztok nejei, leányai) és tánc kezdődik ott lent a föld alatt.

De soká mulatni nincs idő Ennyi ember felszállítása időbe kerül; a hidra egyszerre csak hat ember állhat.

Mikor fent vagyunk, következik csak az elszállásolás majd fődés a sósvizekben.

Ebben a vízben aztán mindenki arra az örvendtes tapasztalatra jut, hogy nini, hiszen tud ő uszni jól, bánya, hogy eddig is nem próbálta Szikszainál. A sós víz persze, akarva nem akarva főtart a vízen s „szási diplomát” a víz érdemel, nem az ember.

Magáról a hangversenyéről bővebben nem is írok, — minden dal egy újabb diadal! A bánya liget tele néppel; s szívéllyel, meleg barátság, kedélyes táncmulatság mellett szinte ott ér bennünket a hajnali bánya harangszó.

Réggel — 23-ikán, kedd — külön vonaton megyünk vissza Kossárdra, s 11 órára — innen eljutunk Nagycenyedre.

Az enyedi vendégzeretet határt nem ösmérol lelkességgel ölelt körül bennünket egész itt létünk alatt. Ez Erdélynek református Romája; s minden áron kiakarták mutatni, hogy ők kétszeresen tisztviselnek. A vasutnál a polgármester, majd az enyedi dal-egylet elnöke mond „Isten hozott”. Elnökünk a szívéllyel fogadtatásért mond köszönetet, egy lelkes éljenzéssel fogadott beszédben. Jön a bevonulás kocsikon, zeneszóval. Előre ki-ki a házigazdája vendége.

Délután megnéztük a nagy kollégiumot, és a fegyházat. Amannak egyre gazdagodó könyvtárában — noha 49-ben édes oláh „testvéreink” a régít egy szál foglalták, (így

akarván talán melengetni magukat a magyar kultúra fénye mellett) — e könyvtárban ma mégis mintegy 45 ezer kötet könyv áll.

A nagy gyűlés teremben Bethlen Gábor új, művészi kivitelű arcképe kellett bennünk méltó bálmulatot. Míg nagy tömegekben szétjárnánk e teremben, valaki megpillantja főt a katedrán állani a dalárda öszülő díszelnökét Lengyel Imre urat, ki talán a kép feliratát olvasni vagy tán szórakozottságból állt oda. — „Halljuk, halljuk!” kiabálja száz hang egyszerre felé. Az öreg ur nem jön zavarba, szónoki állásba helyezkedik, s meleg, fénkölt szavakkal kíván örök életet e hamaiból újra éledt Fönixnek, a Bethlen főtanonának! Rövid, de szíveinkben nyomot hagyó, ünneplési jelenet volt.

Az általi fegyházban Aezél Béla, annak igazgatója kalanzolt bennünket lekötözö szívevel. A fegyházi református templomn megütöztünk a keresztet; szóba is hoztuk, nyertünk is felvilágosítást, de majd erről máskor, más helyen! Különbönd rend, feltűnő tisztaság jellemzik az egész telepet. A fegyencek száma most 370.

Enyede n váránk egész utunk alatt a legnehezebb éjszaka. Uti tervünk szerint 1/2-kor éjté után volt az indulásunk. Hangverseny után közevacsora; denique is az alvás itt még csak a sorok közé se volt felvéve a programmba. A hangverseny jókora terme csak telerészben fogadta be a közönséget, (még eddig többé kevésbé mindenütt így voltunk) egy, hogy a másor egyes száma után főt és alant — a piac téren — egyként hangzott a taps. A vascsora egy óráig tartott olyan feszelen jökédy mellett, melyet még a sűrű díkezőzés sem bírt megcsappantani. A bucsuzás az éjjellel kezdődött s kint a vasutnál a 2-ik esengetés után ért véget. Erősen hittem, hogy nagy barátságunk zálogál ott reked valaki. De nem. A vascsorán a hőlgyek is résztvettek; sőt a vasutnál is sűrűn tarkálottak a kikísérők között.

Most jön a körnt legnehezebb állomása: Brassó, jul. 24. Szerda.

Fáradtan, megtörve szinte a hosszú ut alatt, szálltunk le ma 10 óra után a vonatról. A fogadtatás, bevonulás felvillanyoz bennünket újra. Az állomáson magyar lobogók, a perronon szép számú közönség. Persze, majd mind az itteni magyarokból. Köös tanfelügyelő üdvözöl bennünket. Négy évtizeddel ezelőtt — ugymond a szónok — látták már egyszer Erdély bércei a debreczeni „örös pántlikások” at. A czél most is csaknem ugyanaz, segítséget hozni az itteni honfitársaknak nehéz küzdelmükben, csakhogy ma nem a szuronyok, de a dal hatalmával.

A nem várt fényes fogadtatásért Márk Endre mond meleg szavakkal köszönetet. Zászlónk alá sorakozva gyalog vonultunk be s ez a bevonulás egyik legkedvesebb emlékünkk lesz Brassóból. Az utcaokban — minden 4-ik 5-ik ház ablakából — virággal szórnak tele bennünket a brassói magyar hőlgyek, s mi egyszerre megértjük valamennyien ezt a virágnyelvet. Egy-egy emelet ablakából alig győzzük felfogni a hulló, apró csokrokat — napernyőinkkel, s az üd-

kellene az este tálat olasz ebéd, mikor közelben kinálkozik a világ legremekesebb látnivalója? Vagy ha már enni kell, hát sebtiben harap az ember egy kettőt s aztán kiváncsiságában izgatott érdeklődéssel rohan egyenesen a Doge palotába, vagy a Sohajok-hidja alá.

Oh dehog, szép esedesen leült mindenki az asztalhoz, jó kényelmesen neki gyürkőzött az étel-itálnak, s úgy fél óra múlva már senkinek se volt fontosabb dolga Velenczében, mint a rendezőseget szidni, mert nyers volt a filée, s olajban volt sütte. Ez a hallatlan visszaélés bosszantott mindenkit, fel forralta a vért, s hullott a rendezősegre a kifakadások egész lávája.

Velence az ő ódon füstös, piszkos régiségével kit érdekel volt az elrontott pece-nyé életbevágó kérdése mellett?

A Kossuth bankett Turinban délutáni 4-5 óra körül tervezve, oly formán, hogy a magyarok egy két óra között megjelennek a Valentino kertben, s ott Kossuth erelet tart köztük. A nagyteremben ezalatt teljesen főtteritenek, s majd mikor Kossuth maga jelt ad az ebédre, akkor kiki helyet foglal az asztaloknál.

Csakhogy nem így történt. A magyarok tul akartak járnai a rendezőség eszén. Mind neki jó helyet akart magának az asztalnál, azt gondolta, hogy míg más a kertben sétálgat, addig ő elhelyezkedik. Es csodálatos. — Az ilyenformán gondolkodók lehettek vagy 800-an mert egy óraker már zsufolva volt a terem, s Kossuth Lajos néhányval magával a részére készített társalgóban örvendve láthatta, hogy a látogatók őt felmentették a kerti séta fáradtságától s — ha egyedül nem akar a kertben járkálni, jobb ha ő is mindjárt az asztalhoz ül. De ez még semmi.

A Kossuth beszéde alatt, mint valami isteni szózatra úgy figyeltem. Le nem vettem volna tekintetemet fenséges arcuzáról, s el nem szalasztottam volna egy szót egy vagonért. Valjón mindenki így figyelt?

Nem hiszem, mert legalább is huszszor kellett figyelmeztetni pizsegéssel, szép szóval

vüzlő, biztató mosolyokat — szíveinkkel. Virággal rakodva értünk az „Európa” vendéglőbe s ehhez a virágesőhöz a vilámlás csak a szász atyafiak szemében ha égött — az is csak elrejtve.

De most már nem sokat adunk rá, hogy vihar lenné belőle. Holnap este lesz a hangverseny. Ebben a perczben terjed el köztünk az örömhír, hogy Baross Gábor s részvesz holnap estélyünkön.

Ma este rövid ismerkedési estély; holnap reggel jókor megmászunk a Czénk hegyet.

Enyede és ide sokan kaptunk hazulról leveleket s az otthon — úgy látszik — nagyon elterjedt hírel szemben ide kell írnom, hogy Mácsai Sándor ur nincs velünk.

Ma értük el a körutrá szánt időnek 7-ik napját, még eddig csak a feje se fájt senkinek s a hangulat kitűnő.

Hanem azért nem bánám már, ha otthon volnánk!

Kahály.

Napi hírek.

Felhívás.

Polgártársak, ifjú barátim!

Idézzük fel lelkünkben 1849. aug. 2-ikának emlékét. Nem véletlen, de önként támadt kegyeletes érzés töltse el mindnyájunknak szívét, mielőtt a sírhantok közé lépénének, hol szabadságért küzdő hőseink nyugosznak. Most mult 40 éve, hogy édes hazánkban a szabadság eszméjéért meggyúlt a lelkesedés szent tüze; most lesz 40 éve, — hogy ezen eszme megvalósításáért, dicső honvédek oly mesés hősiességgel s elzántsággal küzdöttek és vérezték el. Hitvány unokák lennénk, ha e nagy nap emléke, hozzánk méltó, kegyeletes érzéssel eltelve s elkészülve nem talánna bennünket. De hogy nem vagyunk azok, — s hogy keblünk ma is fogékony, mi sem bizonyíthatja jobban, mint azon ünneplé, melyet a szabadság védelmében elesett hősök porai felett tartani fogunk.

De lássuk ezt közelebbről.

Gyülekezési hely a főiskola előtti tér; indulás ugyanonnan d. u. 5 óraker.

Emlékbeszédet tart az ifjuság köréből: Kazay Gyula esk. fel. Szavaini fognak: Dószeghy Mihály a honvéd síroknál; Ludmán Sándor a főiskola előtti emlékkönel.

Rendező bizottsági tagul megválasztott 25 főiskolai tanuló.

Ezen kegyeletes ünnepléyre, — melynek teljes programját később adjuk, — úgy a t. városi közönséget, mint az összes illetékes egyleteket meghívja a főiskolai tanulók rendező bizottsága nevében:

Körössy Bertalan

rend. biz. jegyző.

a hátul ülőket, hogy ne zajongjanak, s különösen ne csörömpöljenek a tányérjarkal.

A csodálatos hatású ragyogó beszéd alatt merengésemből valami föriaszt. Valaki megütögte a vállamat.

Dühösen fordulok hátra, látok egy ismeretlen urat, a ki nekem valamit akar mondani. Idegesen szólok hozzá, hogy ne legyen oly lelketlen s hagyjon most figyelni.

Nem használ semmit. Pár percz múlva újra megütögte a vállamat:

— Tessék? szólok hátra.

— Kérem tessék elképzelni, — panaszkodik fájó hangon az ösmertelen, — én még most sem kaptam jelevényt. (Hát ennek az urnak gömblyukába való értéktelen jelvényén járt az esze, mialatt Kossuth beszélt.)

Polonyinak a bankett alatt sorra kellett járnai az asztalokat s arra kérni a magyarokat, hogy ne tapsoljanak olyan nagy lelkesedéssel a katona zenekarnak is, mert hisz ez nem koncert, s levon a szép ünneplé értékeiből.

Egy ur jó magyarosan odaszólt Polonyinak:

— Ne dirigáljon minket, tudjuk mi, hogy mi illik.

Es a következő zenedarabot még jobban megtapsolták.

Bankett után a pompás pezsgő nem egy bus magyart hozott extasisba. Nehánya nagy bubánatában leitta magát a sárga földig. — csak egy mint otthon s mialatt Kossuth hátkarján kifelé ment, odatolontak közelébe s keresték a kezét egyszerre huszan is. Persze, hogy a nagy taszigálásban ez nem ment könnyű szerrel, hát kiméletlen sófnák kezdődtek csupa szeretetből, csupa éragadtatásból, csupa lelkesedésből. Polonyinak, Bartóknak, Lukácsnak s a többinek kordont kellett csinálni Kossuth körül, hogy megmentsék a ránczigálástól a lassu léptekkel lefelé ha'adó öreg embert. E közben részeg fővel, lucskos

— Baross és a debreczeni dalárok. Szabolcska Mihály lapunk tudósítója értesít bennünket Brassóól, hogy hangverseny utazó dalárdák csütörtökön reggel véletlenül összetalálkozott Baross kereskedelmi és Weckerle pénzügyminiszterekkel s Lukács Béla államtitkárral a Scherg féle posztógyárban, a melyet a dalárda épen akkor szemlélt meg. — A dalárda nem jött zavarba, a két minisztert zajosan megéljenezte, Nemes Kálmán ügyvéd ur rövid, talpra esett beszédet intézett hozzájuk, a működő tagok pedig elénekelték a dalárda ismeretes jellegét. — Baross a debreczeniek közül is többekkel beszédbe ereszkedett, kérdézősködve városu król és hangversenyütfok eredményéről. A két minisztert távozásuk alkalmával újra lelkesen megéljenezték a debreczeniek. Köztük az a hír volt elterjedve, hogy Baross este megjelenni a hangversenyen. Ez azonban nem teljesült be, mintán még az nap délben a miniszterek tovább utaztak Predeal felé Bukarestbe. A brassói hangverseny, melyről csak egy szük szavu táviratunk érkezett, óriási sikert aratott. — Az erdélyi lapokban olvasuk, hogy a marosújvári hangverseny 180, a nagy enyedi 125 frtot jövedelmezett az EMKE-nek.

— Péchy Manó gróf. Az ország zászlósúrának egyike: gróf Péchy Manó, belső titkos tanácsos, főrendiházi tag, m. kir. főkamrásmester, hosszas szenvedés után, életének 72-ik évében, boldogkő váraljai kastélyában meghalt. Gr. Péchy Manó egy felszázadnál tovább szolgálta hazája külügyeit. A negyvenes évek óta tevékeny részt vett közéletünkben. Munkásságának súlypontja a hatvanas évekre esik, melyeknek kiváló politikai egyéniségei közé tartozott. Különösen mint az Erdélyielyel való unió keresztülvitelére kiküldött királyi biztos tett jeles szolgálásokat, melyekért számos kitüntetésben részesült. — Elete e legfontosabb feladatának keresztülvitele után mint képviselő működött a politikai élet terén, mindvégig hű kitartással küzdve Deák Ferenc eszméi mellett. Majd a főrendiház nyugodtabb légkörébe vonult vissza, hol a zászlós urak padjain mint magyar királyi főkamrásmester foglalt helyet. Nagy tevékenységet fejtett ki a társadalmi élet terén is. Az irodalom és a művészetek, szintén ádózatok és békeüi pártfogót vesztenek el benne.

— Kinevezés. Szabolcska Mihály, lapunk volt szerkesztőjét, jelenleg miniszteri titkári czímmel és ranggal elruházott miniszteri fogalmazót a király a belügyminiszter előterjesztése folytán valóságos miniszteri titkárrá kinevezte.

— Meghívó! A debreczeni kereskedő ifjak önképző egyesületének dalköre f. é. augusztus hó 3-án szombaton a „Margit” fürdő vendéglőjében dalestélyt tart, melyre az egyesület tagjai valamint a dalt kedvelő n. é. közönség tisztelettel meghívattak. — Kezdeté este 8 óraker; belépti díj 40 kr. Az elnökség.

— A 39. gyalogezred városunkban állomásozó 2. és 3. zászlóálya tegnap reggel indult el Aradra, az ott tartandó ezredgya-

szájjal, de könnyes szemekkel kapkodtak hozzá tovább is, s rekedt hangon ordították feléje:

— Én is ott voltam 49-ben Isaszegnél! Emlékszik-e kormányzó ur?

Egy meg pláne fülem hallatára ezt kiabálta sirva, bőgve:

— Josefstadba voltam elzárva. Átkoztam akkor, de most áldom meg a lépte nyomát is. Hadd csököljam meg csak egyszer kormányzó ur, aztán itt fekszem le a sirba.

Alig lehetett a nagy hazafi esőkjától, kapkodásától megmenteni Kossuthot.

Párisban a Hotel de Wille-ben rendezett lakomán 800 üveg pezsgőt nyitattak fel a magyar vendégeknek.

Hamar elfogyott, s sietve kellett még hozni többet is, mert vendéglátásnál n-m szabadt mondani, hogy: „nincs már.” Így aztán mintegy 1500 üveggel fogyasztottak el.

De ez nem lett volna még a legnagyobb baj. Azt nem is említem, hogy Sz. Clubban nem hallgatták meg a Judic éneket, hanem rohantak a terített asztalokhoz, de elmondok térhiányában csak röviden egy más esetet.

Az Opera-Comiqueban a díszelőadásán, az „Eclairmond” második felvonása után vagy két ur hűsítő italt és egy pohár pezsgőt ivott a büfetten; fizetni akarnak, de a pénzt nem fogadták el. A magyarok ez este a büfetten is vendégei voltak a francziáknak, s ingyen szervizáltak mindent.

Nem teltt bele öt percz, s ez a titok futó tüzként terjedt el a nézőtérben. Nosza hamar, rohant mindenki a büfettebe, s nem sokára óriási tolongás támadt ott, s a nézőtérben sok hely maradt üresen.

Jellemző dolgok ezek nagyon, s miért ne beszélhetnénk róluk ma, mikor már úgy is tulesztünk az ünnepeken.

A kinek szüksége van reá okul belőlük, a kinek nincs reá szüksége az nevet rajtuk.

Karczag Vilmos.

korla
led-ut
Nagy
talán
nem n
örökre
a 2. z
várado
jön, c
mácia
zászló
összes
ezedp
a men
itt hag
hangos
lyesen
rompó
hadia
guk ut
vult tó
lőháton
tisztel
el. Teg
keznek

merősü
bueszö
hozzá
kőbeu
magam
csák

czélok
be a n
társad
a „Né
magán
iskolát
intézet
iskolák
lentek
nyokat
a „Jós
burg I
mány
dittatik
a magy
évek ó
nem m
népokt
nitók i
ségeül

létesít
udvár
tik. Ke
ládjeg
sek kö
nyugtó

váiasz
szöntö
Jánost
czenbe
modor
megsz
kiütnt
itt le
magya
magya
hallga
igazán
zönség
nos k
szoron
kolták
elhalm
taikka

mint i
nagy t
beli k
lete j
adás i
hogy
dig is

egész
f-üdit
legelő

dízes
mellet

teg-ég
debrec
A neg
hogy
vétes
nek, I
habaj

Amáli
Tomet
sz. há

kara
szerve
D a r
gatón
vezése
talnok
marad
tisztv
Debr

suk,
heves
nagy
csap
ben,
Debr
lamib

Kiadó lakás.

Czegléd utcán, a 2151-ik számú Bánki-féle ház emeletén

öt szobás uri lakás

a hozzátartozó mellékhelyiségekkel több évre a z o n n a l kiadó.

A lakás ujonnan díszítve a legjobb rendben van.

Értekezhetni

Kardos László üzletében.

KWIZDA

kornenburgi állat-táp pora

lovak, szarvasmehák és juhoknak, csak akkor valódi, ha az itt látható védjegygel el van látva. Kapható az ország minden gyógyszerárában.

Egy kis scatulya 35 kr. egy nagy scatulya 70 kr.

Naponta postai szétküldés: Kwizda Ferencz János, oszt. cs. k. és román királyi állatszerek udvari szállító kornenburgi körgyógyászata által.

Magyar gőzcseplőkészletek.

Előállítja, pontosan és olcsón szállítja az

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat ezélett

GROSSMANN és RAUSCHENBACH

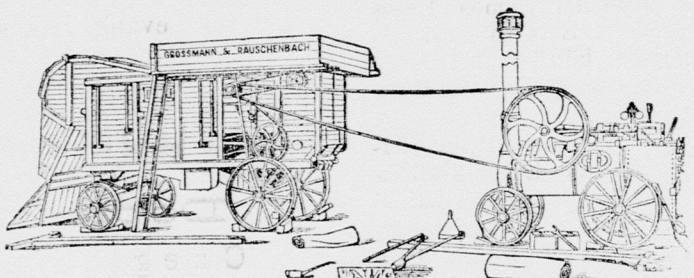
Gyár: Külső váci-út 7. BUDAPEST az osztr.-magy. államvasp. indóházának megérk. kapujától 10percnyi távolságra

Különlegesség:

szab. szeges rendszerű gőzcseplőgépek

legújabb szerkezetben, legpontosabb kivitelben

Tejjes jótállás.

Legújabb szerkezetben.

3 1/2, 4 és (új) 6 lóerejű mozgonyokhoz és mozgonyokkal

Szénfűtésnél kell 200-250 300-350 ko. szén (fa aránylag) 14 óra a.

Szalmafűtésnél kell 5-7 5-7 kéve szalma 100 kicséplelt kévével

Cseplési képesség 5-7000 7-10000 közép nagyságú kéve 14 óra alatt

a magoknak legkételetesebb kicséplése, kitűnő tisztítása és osztályozása mellett

Verőléczes gőzcseplőgépek vaskerettel

0. 8 s 10 lóerejű fa-, szén- és szalma fűtési mozgonyokhoz s mozgonyokkal

Első magyar gazdasági gépgyár

részvénytársulat ezélett

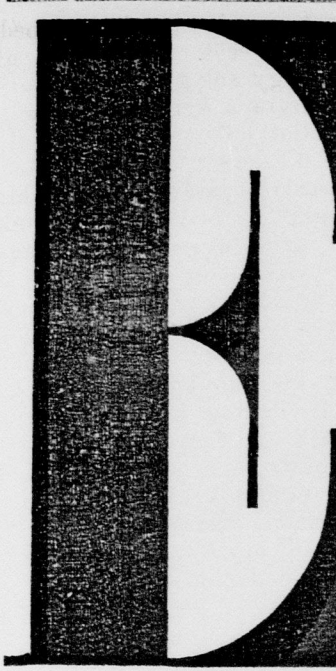
GROSSMANN és RAUSCHENBACH

Kizárólag hazai gyártmányok.

Képviseelőnk Debreczenben:

KONCZ LAJOS ur.

A „Bika” udvarán

DEN SZINHÁZ

szombaton és vasárnap, július 27 és 28 án este 8 órakor

rendkívüli és utolsó 2 előadás.

Teljes felvilágosítással.

Visszavonhatatlanul utolsó két előadás

új műsorozattal. A dus tartalma műsorozatból kiemelendő: Uj érdekes! Először! Uj érdekes.

A spirítisztikai csodák, vagy a babonáság leleplezése. A láthatatlan Medium antipiritisztikai ülése mister Ketti Poks amerikai antipiritisztikus rendszere után, az itt látottakkal össze nem hasonlítható.

Itt először:

Utazás a lehetetlenségén keresztül, vagy az öröki boldonságok. Előadja Annetelli igazgató a bűvészet és szellemvilág bemutatásával. K randuása a föld körül villámvonattal.

A Kamerun-expedíció. A szerencse álma. Egy médium eltűnése.

Ezen mutatvány meg is lesz magyarázva! Lefejezése egy a közönség által felkért uri embernek, egy még itt soha nem látott guilotinnal.

Belépti-dj 40 kr. Kezdeté 8 órakor. Szünetek alatt zene.

N. é. közönség! Vasárnap az utolsó előadásom alkalmával minden mutatványomat teljes felvilágosító jegyzettel fogom kísérni, úgy, hogy minden néző a legnagyobb könnyűséggel képes lesz mutatványaimat bármely társaság előtt bemutatni.

ANNETELLI, igazgató.

Hirdetmény.

A 17 és fél nyilas kiterjedésű Möricz-féle tanya a Szepesen a hozzátartozó épületek és fundus instruktussal együtt több egymásutáni évre bérbeadó.

Értekezhetni alólírott ügyvédnél a délutáni hivatalos órákban.

Kelt Debreczenben, 1889. július 25.

Dr. Kardos Samu

Piacz 1903. szám I. emelet.

KASZANYITZKI ENDRE

előbb

Kuhinka István K. Debreczen

ajánlja pontos kiszolgálást és a legolcsóbb árakban előző gyártmányokból következő idényezőket, u. m.:

szabadalmazott fémzárral teljesen légmentes befűző és cukros üvegek egyedüli raktárát, melyeket jóságuk folytán a legjobban ajánlhatom; ugyszintén mindenféle fehér és zöld, közönséges befűző és ugorkás üvegeket, továbbá

fagyaltkészítő gépek, fagyalt-sze-

lenczék, hidegkávészek, hűtő

dézsák, hűtő jégsekretyek, legjobb

nak bizonyult egészségi szódavizgép-

pek, nonplusltra kávéfőző gépek,

kerülámpák, tükrözött kerri golyók,

mozdó asztalok, mozdó készletek,

chinezüst: evőeszközök, díszárgyak

továbbá utazók részére legelőszerebb

gyor-fűzők, kézi- és utazó tükrök,

zsebpoarak.

Postai megbízások a legnagyobb

figyelemmel és készséggel teljesítetek.

ÉRTESÍTÉS.

A háztulajdonos és építész urakat

van szerencsém értesíteni, miszerint a Szliács melletti első magyar agyagáru és kályhagyár

PORCELLÁN-

és

majolika kályhákból

nálam egy mintaraktárt létesített és gyártmányainak eladásával engem bizott meg.

Ezen gyár készit saját kályháihoz egy szabadalomra bejelentett csatorna rendszerű

kályha betétet,

mely minden eddigi melegítő rendszert felülmul, a fűtő-anyag fogyasztását a lehető legkisebbre csökkenti és a légcserére vonatkozó kívánalmaknak eddig még el nem ért mértékben megfelel.

Mintakönyv és költségvetéssel készséggel szolgál

SESZTINA LAJOS

DEBRECZENBEN.

„Zacherlin”

A legkitűnőbb szer minden rovar ellen.

E kiválasztott különlegesség meglepő erővel és gyorsasággal megsemmisít minden kártékony férget lakásokban, konyhákban épen úgy, miként házi állatainkon, istállókban s növényeken, üvegházak és kertekben. Valódi minőségben eredeti üvegekben névalírással és

védjeggyel kapható. A mi laza papirosban adatik, az sohasem „Zacherl” különlegesség.

Valódi minőségben kapható:

Debreczenben:

Csanak József,
Deutsch Albert,
Szabó S.
Gölli Nándor gyógyszer.
Dr. Rothschnek gyógyszer.
Varga L.
Gaszner K.
Ganofsky L.
Dömök B.
André K.
Veidner J.
Tóth Béla.

Hegedüs R.
Kohu H.
Benedek A.
Pozsgai Antal,
Szent-Királyi és Kalenda,
Trocsányi Ferencz,
Ér-Diószegen:
Mezey Albert.
Ér-Endréden:
Gesztarédy K. Ferencz.
Ér-Mihály-Falván:
Lévay Vincze.

Hajdu-Nánáson:
Slachta János.
Nagy-Kállón:
Nagy Károly.
Nagy-Károlyban:
Nonn János,
Bertalan Kerekes.
Jakab Kaufmann.
Püspök-Ladányon:
L. Magyorósy jun. & Com.
Székelyhídon:
Tunyoghy Lajos.
Szoboszlón:
Körner Béla.

Raktárak Magyarországon más városokban is vannak, a hol Zacherlin falragaszok vannak kitéve.